

Quản lý hoạt động tư vấn học đường ở các trường tiểu học huyện Đăk Mil, tỉnh Đăk Nông

Phạm Văn Mạnh*

*HVCH Trường ĐH Sư phạm, ĐH Huế

Received: 28/10/2023; Accepted: 6/11/2023; Published: 20/11/2023

Abstract: Dak Nong province is a mountainous province with many difficult socio-economic conditions. In elementary schools, most of the students here are ethnic minorities, they face many psychological difficulties in learning and communication, so school counseling is important. Currently, a school counseling model has been formed in the province. This model has just been applied in a number of schools with a short period of operation and has initially brought certain effectiveness. However, for many elementary schools, this activity has not achieved the desired results.

Keywords: School management, operations, and consulting

1. Đặt vấn đề

Trong những năm qua, nền kinh tế của Việt Nam đã có bước đột phá lớn. GDP hàng năm liên tục tăng nhanh tạo ra sự chuyển biến nhanh chóng về tất cả mọi mặt trong đời sống của con người Việt Nam. Bên cạnh những mặt tích cực mà nền kinh tế mới đem lại thì chúng ta cũng phải nhìn nhận thêm một số mặt hạn chế còn tồn tại và có xu hướng ngày càng gia tăng. Đó là sự tác động của kinh tế đến đời sống tinh cảm, tâm lý của con người đặc biệt là giới trẻ mà trong đó điển hình là trẻ thanh niên - học sinh trung học phổ thông.

Hoạt động tư vấn học đường cho học sinh là sự hỗ trợ tâm lý, giúp học sinh nâng cao hiểu biết về bản thân, hoàn cảnh gia đình, mối quan hệ xã hội, từ đó tăng cảm xúc tích cực, tự đưa ra quyết định trong tình huống khó khăn học sinh gặp phải khi đang học tại nhà trường.

Mục đích của công tác tư vấn tâm lý cho học sinh phổ thông là nhằm phòng ngừa, hỗ trợ và can thiệp (khi cần thiết) đối với học sinh đang gặp phải khó khăn về tâm lý trong học tập và cuộc sống để tìm hướng giải quyết phù hợp, giảm thiểu tác động tiêu cực có thể xảy ra; góp phần xây dựng môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, thân thiện và phòng, chống bạo lực học đường. Hỗ trợ học sinh rèn luyện kỹ năng sống; tăng cường ý chí, niềm tin, bản lĩnh, thái độ ứng xử phù hợp trong các mối quan hệ xã hội; rèn luyện sức khỏe thể chất và tinh thần, góp phần xây dựng và hoàn thiện nhân cách.

Tỉnh Đăk Nông là một tỉnh miền núi, điều kiện kinh tế - xã hội còn nhiều khó khăn. Ở các trường tiểu học, hầu hết học sinh ở đây đều là người dân tộc thiểu số, các em gặp nhiều khó khăn tâm lý trong học

tập và giao tiếp, do đó công tác tư vấn học đường có ý nghĩa quan trọng. Hiện nay, trên địa bàn tỉnh đã hình thành mô hình tư vấn học đường, mô hình này mới được áp dụng ở một số trường học với thời gian hoạt động ngắn và bước đầu đã đem lại hiệu quả nhất định. Tuy nhiên, đối với nhiều trường tiểu học, hoạt động này chưa đạt được kết quả như mong muốn.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm Quản lý hoạt động tư vấn học đường

Quản lý hoạt động tư vấn học đường: là sự tác động có ý thức của chủ thể quản lý (Hiệu trưởng nhà trường) đến hoạt động tư vấn học đường, nhằm trợ giúp người học nâng cao năng lực tự giải quyết khó khăn trong học tập, quan hệ xã hội, định hướng nghề nghiệp; trợ giúp cha mẹ học sinh, nhà trường và các tổ chức xã hội trong giáo dục người học; phát hiện sớm và phát triển các chương trình phòng ngừa, can thiệp thích hợp hướng đến thực hiện các mục tiêu giáo dục trong nhà trường.

Hiệu trưởng trên cơ sở nắm vững các chủ trương của Bộ GD&ĐT về việc tổ chức TVTL cho học sinh ở trường tiểu học để đi đúng hướng, mềm hóa nội dung, đa dạng hóa về hình thức, thực hiện từng bước việc quản lý HĐTVTL cho học sinh tại trường theo các nội dung sau: Nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của HĐTVTL; Xây dựng kế hoạch quản lý HĐTVTL và kế hoạch hoạt động; Tổ chức, chỉ đạo HĐTVTL; Kiểm tra đánh giá kết quả HĐTVTL; Bồi dưỡng đội ngũ giáo viên tham gia vào Tổ tư vấn tâm lý và Ban quản lý HĐTVTL; Xây dựng điều kiện quản lý HĐTVTL.

2.2. Biện pháp quản lý hoạt động tư vấn học đường ở các trường tiểu học huyện Đăk Mil, tỉnh Đăk Nông

2.2.1. Tổ chức nâng cao nhận thức cho cán bộ quản

lý, giáo viên, học sinh về tầm quan trọng của hoạt động tư vấn học đường và quản lý hoạt động này ở các trường tiểu học

Đối với Phòng GD-ĐT Đắk Mil:

+ Chỉ đạo các trường tiểu học: Tổ chức cho CBQL, giáo viên, học sinh học tập quán triệt các nghị quyết của Đảng, của Quốc hội và Chính phủ, các chỉ thị của ngành, của địa phương về đổi mới giáo dục phổ thông; về nâng cao chất lượng đội ngũ CBQL và giáo viên; về trách nhiệm của giáo viên đối với việc nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ đáp ứng công cuộc đổi mới căn bản, toàn diện nền giáo dục, từ đó nâng cao tinh thần trách nhiệm, ý thức tự giác, chủ động, tích cực trong giáo dục;

+ Chỉ đạo các trường TH tích cực tuyên truyền, tư vấn đề CBQL, giáo viên và học sinh nhận thức được việc bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng tư vấn tâm lý học đường không chỉ là mục tiêu có tính cấp thiết, chiến lược lâu dài mà còn là vấn đề mà được toàn xã hội quan tâm;

+ Ban hành các văn bản chỉ đạo về công tác bồi dưỡng giáo viên nói chung và bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng tư vấn tâm lý học đường cho giáo viên tiểu học nói riêng.

Đối với Hiệu trưởng các trường tiểu học:

Để thực hiện được mục đích và nội dung của biện pháp, công tác tư vấn tâm lý học đường cần được cụ thể hóa trong các nghị quyết của Chi bộ Đảng, của đoàn thể và đặc biệt trong nghị quyết của hội nghị cán bộ viên chức hàng năm để cho mọi lực lượng trong và ngoài nhà trường thấy được tầm quan trọng của hoạt động tư vấn tâm lý học đường.

Hiệu trưởng có biện pháp khuyến khích giáo viên không ngừng học tập, nghiên cứu các chủ trương chính sách của Đảng, Chính phủ, đặc biệt là chủ trương, chính sách trong thời kỳ đổi mới. Thấy được vị trí, vai trò của đội ngũ giáo viên trên lớp đối với quá trình phát triển nhân cách của học sinh trung học, ý nghĩa của hoạt động tư vấn tâm lý học đường trong trường tiểu học và sự cần thiết cũng như vai trò của hoạt động tư vấn tâm lý học đường cho đội ngũ giáo viên.

Hiệu trưởng phổ biến các văn bản của Bộ GD & ĐT, Sở GD & ĐT liên quan đến công tác tư vấn, tham vấn học đường lấy đó làm định hướng cho việc triển khai hoạt động tư vấn học đường cho đội ngũ giáo viên và học sinh. Đặc biệt cần phải phổ biến thông tư 31/2017-Bộ GD&ĐT về hướng dẫn tổ chức hoạt động tư vấn học đường cho các trường phổ thông. Đồng thời, Hiệu trưởng cần tạo điều kiện để giáo viên tham gia đầy đủ các lớp tập huấn, bồi dưỡng, trao đổi, học tập kinh nghiệm có nội dung liên quan đến hoạt

động tư vấn ở trường tiểu học. Khuyến khích giáo viên tổ chức hoạt động giáo dục lấy các chủ đề về tư vấn học tập, tư vấn hướng nghiệp, tư vấn tình cảm, giới tính làm trọng tâm.

Đối với giáo viên trực tiếp tham gia công tác tư vấn học đường

+ Chủ động đăng ký kế hoạch tư vấn tâm lý học đường; tự bồi dưỡng; tự bồi dưỡng gắn với nghiên cứu khoa học,...

+ Tích cực tham gia diễn đàn trên mạng; tích cực đầu tư nghiên cứu tài liệu; tham khảo ý kiến của các chuyên gia về lĩnh vực tư vấn tâm lý học đường,...

2.2.2. Tổ chức bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng dựa trên năng lực về tư vấn học đường cho đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên tham gia hoạt động tư vấn học đường ở các trường tiểu học

Hiệu trưởng trường tiểu học thực hiện các bước sau đây:

Bước 1: Xây dựng kế hoạch

+ Hiệu trưởng khảo sát, phân loại trình độ kiến thức, kỹ năng về tư vấn học đường của từng giáo viên, tư vấn viên, các lực lượng tham gia tư vấn tâm lý ở trường tiểu học; đánh giá tổng quan thực trạng khảo sát; báo cáo bằng văn bản tới Sở Giáo dục và Đào tạo để có định hướng chỉ đạo.

+ Hiệu trưởng xây dựng và đề xuất với Sở Giáo dục và Đào tạo kế hoạch bồi dưỡng, tự bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng tổ chức hoạt động tư vấn học đường để Sở Giáo dục và Đào tạo giúp đỡ, chỉ đạo thống nhất.

+ Hiệu trưởng có thể xây dựng kế hoạch mời các chuyên gia tâm lý giáo dục, các chuyên gia về quản lý giáo dục trong và ngoài tỉnh tham gia giảng dạy, bồi dưỡng kiến thức, phát triển kỹ năng tổ chức hoạt động tư vấn học đường cho đội ngũ cán bộ QLGD, GV ở đơn vị của mình.

+ Giáo viên, chuyên viên làm công tác bồi dưỡng xây dựng kế hoạch chu đáo, phù hợp theo các nội dung chuyên đề cụ thể với các dự trù kinh phí, thời gian, nhân sự, địa điểm,... Các kế hoạch này phải được các cấp lãnh đạo thông qua.

Bước 2: Tổ chức thực hiện

+ Hiệu trưởng tiến hành lựa chọn, cử người làm công tác bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng về tư vấn học đường, lập danh sách và đề nghị Sở Giáo dục và Đào tạo tổ chức bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng tư vấn học đường cho giáo viên.

+ Hiệu trưởng, CBQL, GV các trường có trách nhiệm tham gia các lớp tập huấn, đào tạo ngắn hạn một cách đầy đủ, hiệu quả. Sau mỗi đợt tập huấn, phải có báo cáo thu hoạch, phải xây dựng chương

trình tự bồi dưỡng, tự rèn luyện nhằm nâng cao năng lực, kỹ năng tổ chức hoạt động tư vấn học đường cho bản thân. Không ngừng phấn đấu tu dưỡng, học hỏi kinh nghiệm từ đồng nghiệp để hoàn thiện chính mình.

+ Các trường tiểu học có thể tự mời các chuyên gia tâm lý giáo dục, các chuyên gia về quản lý giáo dục bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng về tư vấn học đường cho CBQL, GV và nhân viên nhà trường.

Bước 3: Kiểm tra đánh giá

+ Hiệu trưởng kiểm tra, đánh giá sự tiến bộ cán bộ, giáo viên, tư vấn viên tham gia các lớp tập huấn bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng về tư vấn học đường trong trường học.

+ Hiệu trưởng tự kiểm tra, tự đánh giá sự tiến bộ của bản thân, của giáo viên sau khi tham gia công tác bồi dưỡng và sau khi tham gia tổ chức các hoạt động tư vấn học đường.

Hiệu trưởng tổng kết, rà soát các chuyên đề, các hoạt động mang lại hiệu quả thiết thực cho cán bộ quản lý giáo dục, GV trong việc nâng cao trình độ kiến thức, kỹ năng tổ chức hoạt động tư vấn học đường ở trường tiểu học, từ đó định hướng xây dựng các kế hoạch bồi dưỡng tiếp theo.

2.2.3. Chỉ đạo đổi mới phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động tư vấn học đường ở các trường tiểu học

Hiệu trưởng căn cứ vào các văn bản chỉ đạo của Sở Giáo dục & Đào tạo, của các cơ quan cấp trên để xây dựng kế hoạch tổ chức hoạt động tư vấn học đường trong trường học.

+ Hiệu trưởng xác định chủ điểm, nội dung tư vấn học đường phù hợp cho từng thời kỳ, từng giai đoạn hoạt động trong năm học của nhà trường.

+ Hiệu trưởng yêu cầu giáo viên, các chủ thể tham gia tư vấn học đường hệ thống hóa các phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động tư vấn học đường phù hợp; chỉ rõ ưu, nhược điểm của từng phương pháp, từng hình thức để làm căn cứ khi sử dụng.

Hiệu trưởng triển khai thực hiện hoạt động tư vấn học đường ở trường tiểu học đảm bảo các yêu cầu:

+ Các nội dung hoạt động tư vấn tâm lý cho học sinh phải phong phú, đa dạng nhằm thu hút, hấp dẫn học sinh tham gia tích cực, chủ động tìm tòi các thầy cô giáo xin giúp đỡ.

+ Chỉ đạo việc sử dụng các hình thức tư vấn học đường theo hướng đa chiều, phù hợp với các nội dung tư vấn tâm lý đã đề ra.

+ Chỉ đạo việc sử dụng các phương pháp tư vấn học đường cho học sinh theo hướng đổi mới, lấy học sinh làm trung tâm.

+ Thống nhất mục tiêu, nội dung, hình thức, phương pháp tư vấn tâm lý cho học sinh, chú ý đến tính phù hợp với tâm sinh lý lứa tuổi học sinh.

+ Tập huấn cho CBQL, GV, nhân viên trong nhà trường về cách sử dụng từng phương pháp, từng hình thức tổ chức; xây dựng nội dung, hình thức và phương pháp tư vấn học đường ở trường tiểu học theo hướng đổi mới.

Hiệu trưởng triển khai thực hiện thông tin tới phụ huynh học sinh, học sinh các nội dung thông qua trang Website, hệ thống tin nhắn điện tử, thành lập các tổ trợ giúp dùng trang mạng như: Facebook, zalo... nhằm kịp thời nắm bắt thông tin từ phía học sinh về các vấn đề liên quan tới học sinh, giáo viên, phụ huynh... Đồng viên, khích lệ giáo viên tự bồi dưỡng, cập nhật, chia sẻ với học sinh khi cần được trợ giúp thông qua mạng xã hội. Đồng thời cũng thường xuyên kiểm tra, kiểm soát các nội dung các em học sinh cần chia sẻ, trợ giúp cho phù hợp... Đặc biệt cần giáo dục học sinh biết kiềm chế cảm xúc tránh gây xung đột với bạn bè, biết cách chia sẻ tâm tư...

Hiệu trưởng thường xuyên kiểm tra, giám sát hoạt động tư vấn học đường ở nhà trường để điều chỉnh, bổ sung kịp thời các nội dung mang tính thời sự, cấp thiết với học sinh. Trợ giúp cho giáo viên, tư vấn viên trong công tác tư vấn học đường.

3. Kết luận

Để nâng cao hiệu quả của hoạt động tư vấn học đường ở các trường tiểu học huyện Đắk Mil, tỉnh Đắk Nông cần phải thực hiện đồng bộ các biện pháp như trên. Mặc dù mỗi biện pháp nhằm đạt được mục tiêu nhất định, song mỗi biện pháp đều có mối liên hệ chặt chẽ, kháng khí với nhau, bổ sung cho nhau.

Tất cả các biện pháp nêu trên đều có mối quan hệ biện chứng với nhau. Khi sử dụng các biện pháp cần phải mềm dẻo, linh hoạt thì mới nâng cao hiệu quả quản lý. Kết hợp các biện pháp sẽ là yếu tố chủ đạo quyết định việc nâng cao hiệu quả của hoạt động TVHD ở các trường TH huyện Đắk Mil, tỉnh Đắk Nông.

Tài liệu tham khảo

1. Trần Thị Minh Đức (2016), *Giáo trình tham vấn tâm lý*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.

2. Trương Thị Hằng (2013), *Biện pháp quản lý hoạt động tư vấn học đường cho học sinh TH Đình Tiên Hoàng, quận Ba Đình, Hà Nội*, Luận văn Quản lý giáo dục.

3. Harold.Koontz, Cyril odonell và Heiz Weirich (1992), *Những vấn đề cốt lõi của quản lý*, NXB Khoa học kỹ thuật.